

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Johana Kratochvílová
Téma práce:	Surogátní mateřství – srovnání právní úpravy České republiky a Spolkové republiky Německo
Rozsah práce:	6 stran vlastního textu (podle prohlášení autorky 161 685 znaků vč. mezer, tj. 89,82 normostran)
Datum odevzdání práce (podle IS):	16. 06. 2019 (elektronická podoba) 17. 06. 2019 (tištěná podoba)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematika náhradního mateřství patří – zejména v posledních letech k tématům velmi aktuálním. Stačí poukázat na debaty v rámci rekodifikace soukromého práva, jejichž výsledkem bylo (mimo jiné) zmínění této problematiky v § 804 OZ, ovšem bez dalších návazností. Od té doby se navíc v České republice stalo surogační mateřství svébytným a podle dostupných informací i hojně se vyskytujícím fenoménem, před jehož faktickým uskutečňováním nelze zavírat oči.

Hodnocení konzultanta: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma surogačního mateřství samo o sobě není pro zpracování tématem jednoduchým. Vzhledem k tomu, že v platném právu se ho reálně týká jedna věta jediného ustanovení, bude se autorka muset nutně pohybovat především v rovině interpretace a právní argumentace. To samo o sobě zvyšuje náročnost tématu na jeho zpracování. Dále je pak náročnost zvýšena tím, že autorka hodlá jako primární metodu práce zvolit metodu komparační. Hodlá při tom komparovat s právní úpravou německou. Zde je třeba zmínit, že právě Německo je tradičně spojováno s postoji restriktivními a konzervativními, nejen pokud jde o otázku náhradního mateřství, nýbrž v oblasti asistované reprodukce obecně.

Hodnocení konzultanta: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání souvisejících praktických znalostí, při čemž lze čerpat z bohaté literatury, především jak monografické, tak časopisecké, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Z pohledu systematiky postupuje autorka osvědčeným způsobem od obecného k jednotlivému a dále zcela v duchu zvolené komparační metody. Nejprve se tedy zabývá vymezením základních pojmů (kap. 1) a druhů náhradního mateřství, navíc neopomíjí ani historii zkoumané problematiky. V kapitole druhé se již zabývá českou právní úpravou a v kapitole třetí pak úpravou německou, která již podle svého rozsahu tvoří těžiště celé práce. V duchu komparační metody pak práci uzavírá kap. 4, obsahující vzájemné srovnání obou právních úprav. V závěru své poznatky shrnuje a vyslovuje rovněž kritické hodnocení (plně podložené poznatky a argumentací v předešlých kapitolách) směrem k oběma právním úpravám.

Již z výše uvedeného je tedy zřejmé, že pokud jde o formální členění práce, to je zcela odpovídající zvolenému logickému konceptu práce. Totéž platí o členění kapitol na podkapitoly, které je rovněž koherentní s celkovou koncepcí práce.

Hodnocení konzultanta: Systematika práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu i použitých právně-hermeneutických metod. Rovněž po formální stránce je členění práce zvládnuto způsobem odpovídajícím tomuto druhu prací.

4. Vyjádření k práci

Cílem práce diplomantky je „popsání, vyhodnocení a porovnání právních úprav v obou zemích a posouzení, zda by pro Českou republiku bylo přínosné, nebo vůbec možné se německou úpravou inspirovat a v jakém rozsahu, případně návrh jiného řešení situace, pokud se dosavadní stav prokáže jako nevyhovující.“ Autorka tento cíl vrchovatě naplnila, a to zejména pokud jde o oblast německé právní úpravy, kde její analýza jde co do hloubky nad rámec požadavků kladených na diplomové práce. Autorka se neomezila na převzetí tradičních konstatování ohledně německého restriktivního přístupu, nýbrž pronikla jak do hloubky aktuální německé judikatury (12 judikátů ze SRN), tak i doktríny, a to včetně aktuálního vývoje a kritiky dosavadního stavu v Německu (srov. zejm. s. 44 a násl.). Kladně rovněž hodnotím sociologický rozměr práce, resp. reflexi sociální reality náhradního mateřství, bez něž celkový obraz tohoto fenoménu nemohl být považován za komplexní (srov. zejm. s. 50 a násl.). V této souvislosti vyzdvihuji také autorčinu snahu o reflexi „Českého prvku“ v rámci německého prostředí, který vhodně doložila v příloze práce (zdrojem dat byl ÚZIS ČR). To, že autorka komparační metodu příkladně zvládla, pak dokládá kap. 4 (a závěr práce), v nichž autorka přehledně zdůrazňuje rozdíly obou úprav a rovněž vede úvahy *de lege ferenda*.

Na okraj podotýkám, že pokud jde o popírání mateřství v ČR, to bylo možné již před účinností zákona o zvláštních řízeních soudních, a sice podle § 80 písm. c) OSŘ v tehdejší změně.

Vzhledem k uvedenému práci hodnotím jako celkově velmi zdařilou.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl diplomové práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila , pro veškeré její závěry lze nalézt oporu v textu práce.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomantka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, a to včetně zahraniční, tak judikaturu, rovněž včetně zahraniční). Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 416 stran, představující 19 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů, které logicky musí být shodné. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by diplomantka nepostupovala při tvorbě práce <i>lege artis</i> .
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. O tom svědčí rovněž počet položek poznámkového aparátu, který čítá celkem 227 poznámek pod čarou. Seznam použité literatury je

	přehledný. Ze seznamu vyplývá, že autorka pracovala s cca 42 publikacemi ať už monografického či časopiseckého charakteru, a dále s internetovými zdroji (z toho cca 18 zdrojů je zahraničních). To je zcela dostačující v rámci požadavků kladených na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu diplomové práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu, k podrobnosti zpracování již výše. Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Součástí práce nejsou žádné grafy, což je vzhledem k tématu pochopitelné. V příloze jsou obsaženy dvě tabulky, které vhodně doplňují text práce. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je nadstandardní.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Nahlédneme-li do výroční zprávy Parlamentu EU o stavu lidských práv a demokracie za rok 2014 (http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2015-0470_EN.html), najdeme v bodě 115 kritiku praxe náhradního mateřství. Může podle názoru autorky toto ovlivnit další vývoj a vnímání tohoto právního a sociálního fenoménu?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Výborně.

V Praze dne 02. 07. 2019

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
vedoucí diplomové práce